

Tartalomjegyzék

HOGYAN VÉGEZHETNEK MISSZIÓT AZ EGYHÁZI MUNKÁSOK?

I. BEVEZETÉS

Köszönöm Dr. Nagy István Főigazgató úrnak az irántam tanúsított bizalmát, hogy a KGRE Tanítóképző Főiskolai Kar csendesnapján szólhatok arról, hogy “Hogyan végezhetnek missziót az egyházi munkások?”

Főigazgató Úr azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy előadásomban szóljak a misszió mai lehetőségeiről, különös tekintettel arra, hogy leendő tanítók, hittanoktatók, diakónusok, kántorok hogyan tudnák hatékonyan végezni a missziót “munkájuk során”.

AMK felfogása feladatáról:

1. Nagyon gyakran használunk a *misszió* szót. Ez jó is és rossz is. Úgy érzem, hogy ugyanúgy mint mondjuk ötven évvel ezelőtt fennáll a veszély Stephen Neill szavaival: “*When everything is mission, nothing is mission*”¹, ha minden missziónak nevezünk semmit sem igazán tekinthetünk missziónak. Ezért röviden a misszió lényegével, a bibliai megalapozással foglalkozom.

2. A misszió mai lehetőségeiről szeretnék szólni. Misszió nem *tetszés* kérdés, hanem *mandátum*, *küldetés*, Jézus Krisztus halála és feltámadása után a tanítványaihoz, egyházához, hozzánk intézett szavai, hogy - János 20, 21 szavaival: “Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket.”.

Mivel a helyi viszonyok folyton változnak — és közben Jézus Krisztusról szóló öröm üzenetünk nem változik meg — szükségünk van egy új megközelítésre, vagy a délafrikai református missziológus David Bosch szavaival új paradigmákra, új modellekre, hogy az ezredfordulón a mai szekularizált ember számára érthetően hirdessük Jézus Krisztus Evangéliumát.

Fontos kérdés a misszióval kapcsolatban: ki a misszió alanya. Ki vagy kik a küldő és ki vagy kik a küldött? A misszió történetében nagy változás figyelhető meg e tekintetben. Míg a harmincas években leginkább a missziói egyesületek küldték ki a misszionáriusokat, a negyvenes és ötvenes évek során egyre inkább rájöttek, hogy nem a *mi* missziókról van szó, nem egy lelkes missziói csapatból álló egyesület küld ki embereket, hanem *Isten* a küldő, aki egyházára bízta a feladatot, hogy tovább vigye az Evangéliumot szerte a világra. A perspektívváltás abból állna, hogy egy antropocentrikus misszió fogalmat fel kell váltanunk egy theocentrikus misszió fogalomra: Isten missziójáról van szó, amelyben minket eszközöként felhasználni akar.

3. Mivel pár hónap múltva Magyarország csatlakozik az EUhoz és ezzel Magyarország szervezetileg is visszatér Európába, úgy döntöttem, hogy európai viszonyokból közelíteném meg ezt a kérdést, és a szekularizációra fektetném a hangsúlyt. Ez egyben egy olyan kihívást képez nem csak a mi - magyarországi - helyzetünkre nézve, hanem például a *hollandiai egyházakra* is, amelyre még nem igazán találtak ‘választ’. Egy olyan feladatról van itt szó, amely túl nagy egy felekezet, egy nép, egy ország számára, hogy egyedül végezze. Összefogásra van szükségünk, hogy egymás tapasztalataiból okulva, tanulva, a szekularizált európaiak számára és az európai társadalmakban Jézus Krisztus Evangéliuma újra döntő szerepet játszon.

¹ Neill, Stephen, *Creative Tension*. London 1959, 81.

Amit elmondok, csak vitaindítón szolgál. Véleményem szerint fontos, hogy *együtt* gondolkozzunk el ezen a kérdésen, amelyet e konferencia főtémájának tekintek, és remélem hogy ez mindannyiunk vágya, megtudni, hogy az Evangélium hogyan válhat újra *jelentős hatóerővé* az egyház életében, s a mai magyar társadalomban.

II. A MISSZIÓ LÉNYEGE

Egy ószövetségi és két újszövetségi példát szeretnék említeni, hogy újra lássuk, hogy a misszió mit kell értenünk.

A. Ószövetség

67 Zsoltár, 2 és 3. *“Legyen kegyelmes hozzánk az Isten, áldjon meg bennünket, és ragyogtassa ránk orcáját! Ismerjék meg utadat a földön, szabadításodat a népek között!”*

Egy imádságról van itt szó, hogy Isten munkája előre haladjon szerte a világon. Izrael imádkozik, Isten egyháza, gyülekezete imádkozik, hogy Isten kegyelmét és áldását kaphassa. Nem azért, hogy ezt magának tartsa, hanem azért hogy minden nép ismerjen Isten szabadítását.

Ez mit jelentenek számunkra:

- imádkozni azért, hogy kapjunk, abból a célból hogy amit kaptunk tovább tudjuk adni. Ez a misszió lényege. Erre is tanítanunk kell gyülekezeti tagjainkat.
- **minden** nép megismerheti Isten útjait, szabadítását. Nem csak Hollandok, nem csak magyarok.

B. Újszövetség

Második példaként szeretném említeni azt a beszélgetést, amit Jézus áldozócsüörtökön, mennybemenetele előtt folytatott tanítványával. Arról beszélnek, hogy mit jelent bizonyosságot tenni róla az egész világon Jeruzsálemtől kezdve a föld végső határáig (ApCsel 1, 6-8).

Az időszak Jézus mennybemenetele és visszajövele között a misszió korszaka, amikor világszerte bizonyosságot teszünk Jézus Krisztusról. Isten érdeklődése minden népre terjedt ki. Nem csak Izraelre, hanem minden népre (Ld. 1 Mózes 12, 1-3, Ézs. 49, 6, 96. Zsoltár 1 stb.).

A tanítványok számára ez nem volt természetes. Ezt tanulniuk kellett. Ez alól a feladat alól nem lehetett kimenteni magukat. Ezt el kellett végezniük. Azért is kaptak az ígéretet, hogy eljön hozzájuk a Szentlélek. Isten Szentlelke adott a döntő lökést arra, hogy az evangélium az egész világon terjedjen.

Isten Szentlelke lehetővé teszi, hogy emberek, az egyháza véghez viszi, amit Jézus tett.

-“Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek ÉS tanúim lesztek”. Ebben a sorrendben. Ha egy feladatot kapunk, akkor Isten Szentlelkén keresztül lehetővé teszi, hogy ezt véghez is tudjuk vinni. Milyen bátorítás a számunkra!

-Jeruzsálemtől kezdve. Egy mozzanatról van szó. Nem volt szabad otthon

maradniuk. A só nem maradhat a sótartóban. Ki kell szórni.

- Bizonyoságot tenni: szem és fülltanúságról van szó. Saját szemmel látni, és saját füllel hallani, hogy kicsoda Jézus! Bizonyoságot tenni a megfeszített és feltámadt Krisztusról egy olyan világban, amely sokszor nem akar hallani róla. Tudnunk kell hogy *kiről* teszünk bizonyoságot! Üzenetünk egy személy! Jézus Krisztus. A misszió lényege hogy két mozzanatról van szó: kapni és adni.

C. Újszövetség

- "Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket. Ezt mondván, rájuk lehelte, és így folytatta: "Vegyetek Szentlelket! Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak." Ahogyan az Atya küldött Krisztust a világba, úgy küldi testet, a gyülekezetet is. (János 20, 21). Sorosan összefügg e küldés a Szentlélek vételével, és a bűnbocsátás szolgálatával.

Tehát, szabadításával, üdvösségével az Úristen **az egész világot** célozza, és ebben a munkában felhasználja népét, egyházát, gyülekezetét. Ez szivügye. Ő azt akarja, hogy népe számára, gyülekezete számára is szivügy legyen. Ezt könyörületességnek nevezünk!

III. Az egyházsúlypontjá változása - paradigma váltás

A világ összkeresztyénsége nagy változáson megy keresztül: az egyház súlypontja (*ecclesiastical centre of gravity*) az északi féltekéről a déli féltekére billen át. Walbert Buhlmann, *The Coming of the Third Church* [A harmadik Egyház eljövetele] c. könyvében arra hívja fel figyelmünket, hogy a század elején az összkeresztyénség 85%-a Nyugaton élt. Az egyház súlypontjának változása miatt 2000-ben az összkeresztyének 58 %-a a harmadik világban él, ez az ú.n. 'harmadik egyház'.

Példa 1: Ázsia - Kína

1989: 80 million Christians in East Asia, Chinese, Korean, Japan. 1991: 89 million.

1980: only 16,1 million. Thus: number of Christians increased **five and a half** time in one decade. Estimates of Christian population in this region by 2000: 128 million, thus almost **eightfold increase** in two decades.

In China this growth was enormous, despite that missionaries left in 1949. Estimation: number of Christians in 1949: 700.000 Protestants, in 1990 **seven times as much**, over five million, and also four million Catholics. Urgent need for theological education.

Példa 2: Az u.n. "kétharmad" világ missziói előnyomulása

God is raising up new forces from unexpected quarters to join the missionary enterprise not only from India, and Korea but also e.g. from Brazil. Phenomenal growth.

In 1990: Asia the highest number of Prot. missionaries: 22.497, then Africa: 19.097 followed by Latin America: 3874.

The total was in 1980: 13.238, in 1990: 46.157. Growth of 248% in ten years. The Western missionary movement grew with 48 % per decade. **In other words, in the last decade the Two-Thirds world missions movement has grown more than five times as fast as the Western missions movement.** In 1990 the Two-Thirds World missionaries were 35,6 % of the world's Protestant missionary force! Estimates are that at the turn of the century 55.5% of the total Protestant missionary force is from non-western countries.

IV. SZEMLÉLET VÁLTOZÁS SZÜKSÉGES

A. Mai kérdések - tegnapi válaszok □ Keresztyén hídépítésről!

A mai elvilágiasodott és vallásos kérdésekkel szemben sokszor közömbös európaiaknak fontos, hogy megújítsák a keresztyén hit értelmes és érthető, releváns voltát. A veszély fennáll, hogy a mai kérdéseikre tegnap még érvénybe levő válaszokat adunk vagy az is hogy nem is tudjuk hogy milyen kérdésekkel foglalkoznak azok akik között él és a tegnapi kérdésekre 'tegnap még érvénybe levő válaszokat' adunk.

Jézus Krisztus evangéliuma "nem embertől származik", hanem "Jézus Krisztus kinyilatkoztatásából" (Gal. 1: 11-12), mégis az Új szövetségi evangelisták nagy rugalmasságot mutatnak abban, hogyan kommunikálják, hogyan alkalmazzák és fordítják ezt le különböző politikai és kulturális összefüggésekben. Üzenetük alapvető *tartalma* mindig változtathatatlan, ugyanakkor az előadás *formája* változik.

Tehát az evangéliumnak nincs előre csomagolt, egyetemes módon alkalmazható formulája. Az egyház missziói elhivatása tehát, hogy **hidat építsen** az ő, bibliai világot és a bibliai világot nem ismerő szekularizált világban élő emberek között. A kereszti és üdvösség üzenetének nincs jelentősége azok számára, akik egy relativista nyugati világban nőttek fel, se azok számára, akik mindig azt halották, hogy tudományosan bebizonyosodott, sem Isten sem Jézus Krisztus nem létezik. Sokan — magányosságukban —nem egy üzenetet, se valamilyen helyes dogmát, hanem *valakit* keresnek, aki tud segíteni problémáikon.

A missziói kihívás ezekkel a lelkileg elszegényedett és desorientált generációkkal szemben az, hogy *megértsük előítéleteiket, vágyaikat, szükségleteiket és hogy értelmes, világos és érthető és időszerű módon tolmácsoljuk az evangéliumot az ő gondolatvilágukba.* Szükségük van arra, hogy bemutassuk nekik Jézus Krisztust, a világ megváltóját. Ha így próbáljuk megtestesíteni az evangéliumot az új európai kulturában úgy elkerüljük azt a veszélyt, hogy amputáljuk az evangéliumot, ahelyett hogy alkalmoznánk és ezzel a bibliai üzenetünk erőtlenné válik.

Tehát el kell kerülnünk azt a veszélyt, hogy az evangélium továbbadása során tulzottan alkalmazkodunk a mai ember gondolatvilágához és így nem az evangéliumot hanem valami mást kommunikálunk.

Egy másik veszély, ha túl szigoruan ragaszkodunk a bibliai üzenet régi

nyelvezetéhez. Ha nem vesszük figyelembe, hogy ötven év alatt a világ gyökeresen megváltozott és a mai nem-egyházi körökben felnőtt ember sokszor nem érti a kanaáni nyelvet. Így a kommunikáció nem sikerül.

Mindkét esetben Jézus Krisztus evangéliumát áruljuk el. Az első veszély, hogy amiatt hogy a mai szekularizált embernek vonzóvá tegyük az evangéliumot erőtlenné válik, a másik, hogy jelentéktelenné válik mert alkalmatlanul tolmácsoljuk az üdvösség üzenetét a mai szekularizált embernek.

B. Kétirányú figyelem alapelve (Stott)

A misszió kihívásai és perspektívái *ma, az ezredfordulón*. Ez az jelenti, hogy ma esetleg teljesen más, új perspektíváiara van szükségünk? Hogyan fér ez össze a Szentírást elfogadó, evangéliumi keresztyénséggel? Dr John Stott ezt a kérdést veszi alapul a *Contemporary Christian* [Kortárs keresztyén] című. könyvében. Idézem: „Azt kérdezem, hogy lehetséges-e, hogy egyidejűleg tiszteletben tartjuk a múltat és a jelenben élünk. Lehetséges-e, hogy megőrizzük a keresztyénség történelmi azonosságát, anélkül hogy elszakítanánk magunkat kortársainktól? Lehetséges-e, hogy az evangéliumot közvetítjük érdekesítő és nagyon is időszerű fogalmakban anélkül, hogy eltorzítanánk vagy éppen lerombolnánk erejét? Lehetséges-e, hogy egyszerre legyünk hitelesek és frissek, vagy választanunk kell?”²

Sokan óriási szakadékot érzékelnek a Biblia világa és önmaguk között. A nagy kérdés az, hogy az egyház meg tud-e birkózni ezzel a komoly kihívással. Vannak-e egyáltalán alkalmas eszközök arra, hogy ma, az ezredfordulón, áthidalhassuk ezt a szakadékot? „Lehetséges-e a keresztyénségnek egyszerre megtartani autentikus azonosságát – és megmutatni időszerűségét vagy az egyiket fel kell áldozni a másikért?”³

Jó lenne komolyan venni Stott felhívását, hogy „kevesebbet beszéljünk és többet hallgassunk.”⁴ Arra a nehéz és fájdalmas feladatra vagyunk elhívva, hogy „kétfelé figyeljünk” . Egyszerre kell figyelnünk az ősi Igére és a modern világra – bár különböző tiszteletet tanúsítunk az egyik és a másik iránt –, hogy össze tudjuk kapcsolni a kettőt. Idézem Stottot: „Szilárd meggyőződése, hogy csak akkor kerülhetjük el mindkét csapdát, hogy vagy hűtlenek, vagy időszerűtlenek legyünk, ha fejlesztjük a kétirányú figyelés képességét, és csak így leszünk képesek hatékonyan szólni Isten Igéjét Isten mai világának.”⁵

Ez az izgalmas kérdés manapság azért is időszerű Magyarországon, mert sokan hajlamosak gondolkodás nélkül alkalmazni a negyvenes évek ébredési korszakában sikeresnek bizonyult eszközöket. Bár az evangélium lényege nem változott meg, a világ, amelyben élünk nagyon is változott.

² John R.W. Stott: *The Contemporary Christian. An urgent plea for double listening* (Leicester: IVP, 1992) 11.old.

³2. Stott: *The Contemporary...* 17 és 18. old.

⁴3. Stott: *The Contemporary...* 12. old.

⁵4. Stott: *The Contemporary...* 13. old.

Viszont hogyan szólhat az evangélium a „MacDonalds” világban felnövő generációnak? Az ellenkező csapda az, hogy annyira „MacDonalds”-os formában próbáljuk továbbadni az örömhírt, hogy a lényeg feloldódik

V. A MISSZIÓI KIHIVÁSOK (ApCsel 1,8 alapján)

Eredetileg az ApCsel 1, 8 alapján három ‘kategóriában’ szerettem volna megosztani a kihívásokat amellyel szemben találunk magunkat. Régebben erősen földrajzi határok szerint osztottunk be a missziói feladatokat bel - és külmisszióra.

Sokan azon a véleményen vannak — magamat belle értve — hogy manapság többek között **teológiai** okok miatt ez már nem tartható. *Egy* misszióról van szó, Isten missziójáról, amelybe helyi és világméretű viszonyokban be kell kapcsolódnunk, ki kell vennünk részünk.

Nem tagadhatunk, hogy a világméretű, egyetemes egyháznak, családnak a tagja vagyunk, amely kölcsönös felelősséggel is jár. Az ezredforduló a jellemző, hogy a világ kulturális értelemben egyre sokszínűbb. Nem kell messzire elmenni, hogy más népcsoportokkal találkozunk.

Azért fontos, hogy ugyanúgy mint az ókori egyházban a misszió *interkulturális jellegét, az evangélium interkulturális határokon keresztüli közlést* hangsúlyozzunk. Az u.n. helyi és világméretű misszióknak az jellemző amely annak idején jellemző volt a külmisszióknak, hogy fontos a nyelvtanulás, fontos a másik kulturának a megismerése abból a célból, hogy érthető módon mutassuk meg Jézus Krisztust a mai világnak, a szekularizált embereknek is.

Tehát a misszió jellege egyre inkább interkulturális (*Cross cultural*), akár hogy beszélünk egy névleges református egyházzal, akár egy cigány családdal, vagy egy kínai keresztkedővel. Nem foglalkoznék azzal a kérdéssel, hogy milyen kihívásokkal találjuk magunkat szembe ‘samáriánkban’ vagy ‘a föld végső határáig’. Csak annyit, hogy fontos a gyülekezeti alkalmakon, bibliaórán, ifjúsági órán, isztentiszteleten stb. rendszeresen tájékoztatást adni a tőlünk közeli és távolabbi missziói területekről és konkrétan ezért is imádkozni, nem is beszélve esetleg anyai áldozatokról. A gyülekezet missziói bizottságnak a feladata lehetne ezt megszervezni.

A misszió kihívásai	Azonos kultúra	Más kultúra
Saját országban	1. „honi” misszió	2. Kisebbségek, pld. Roma
Más országban	3. „határontúli kisebbségek”	4. „hagyományos” misszió feladat

1. Saját ország – azonos kultúra

a) *Szekularizált Reformátusok*

2. Saját ország – más kultúra

a) *Cigány misszió - 600.000 cigány.*

b) *Kinai misszió stb.*

c) *Szenvedély betegek (1 millió alkoholista M-on)*

3. Más ország – azonos kultúra

4. Más ország – más kultúra

a) *Iszlám (Bosznia, Albánia): sátorkészítők*

b) *Hindu világ, pld. India.*

VI. A szekularizált világ mint missziói kihívás

Nagy kihívás Magyarországon és Európában az u.n. névleges keresztyéneket elérni az evangéliummal. Milyen az egyházi helyzet? Kinek az elsőrendű feladata, hogy misszionálja őket, hogy tovább adja az evangéliumot nekik.

- “Névleges” keresztyének - “hinni hova tartozás nélkül”

Szomorú helyzetkép. 87-90% névtelen egyháztág. Az egyház a számukra szolgáltatásokat nyújtó intézmény

- Templomba járók

12-13% jár templomban (Tomka Miklós). 200.000 Ref, 35.000 Ev. Sokan passzivad lettek.

- Aktiv mag

Annak a fele? Vagyis: 130.000 Ref, 26.000 Ev.

Ennek a durván 150.000 embernek a feladata, hogy elérjék a többi 95%-a a prot. névleges keresztyéneket, kb. 2.3 millió, nem is beszélve azokról, akik nem tartoznak semmilyen felekezethez, az új gazdagokról, a cigányokról, a hajléktalanokról stb. Ők azok, akik anyagilag támogatnak a sok új missziói társaságok, egyesületek.

A többség számára nem az a kérdés, hogy evangélizálni kell, vagy sem, hanem: hogyan!

Ha ezt a nagy feladatot figyelembe vesszük, akkor nem csoda, hogy nagy számban jöttek ide külföldi misszionáriusok! Sajnos ezek gyakran türelmetlenek a történelmi egyházakkal szemben.

A. A szekularizált világ - Definíció

A szekularizált emberek nincsenek Istennek és az ő egyháznak tudatában és nincs élő kapcsolatuk sem vele. A modern kultúra lecserélte Istent, mint a viselkedés, a döntések és az erkölcsi értékek alapját. Istent és az ő népét, az ő egyházát, gyülekezetét, sem időszerűnek, sem relevánsnak nem találják a valóságos élethez.

A szekularizáció mértékét tekintve az emberek széles skálán helyezkednek el, különbözőek. Vannak részlegesen, tudatosan vagy öntudatlanul szekularizáltak.

Az életmódjuk nem különbözik látványosan az uralkodó kultúrától. Tehát a szekularizált emberen uralkodik az emberközpontú szemlélete. A szekularizált emberek ugyan vallásosnak látszanak, de gyakran saját isteneik vannak, mint pl. a pénz, szex, materializmus, siker, erő, társadalmi elfogadottság.

A szekuláris kifejezés olyan emberek széles skálájára érvényes, akiknek általános jellemzőjük, az a gondolkodás, hogy a modern kultúránkban az élet csak az „itt és most”-ban értendő.

A szekuláris kifejezésről való beszéd **veszélye**, hogy azt színleljük, ez valami minket nem érintő, külső dolog, nem pedig mindannyiunkra, még az egyházra is ható folyamat. Maga az egyház is azt az életformát vette fel – kritika nélkül –, amely megkülönböztethetetlené teszi a világtól, noha felé irányulna a missziói feladat.

B. A szekularizált ember szükségletei

Fontos felismerés, hogy bizonyos értelemben mi mindnyájan szekularizáltak vagyunk. Nagy kihívás számunkra végig gondolni, hogy ez a szekularizációs folyamat milyen hatást gyakorolt a mai világra, de azt is, hogy hogyan hatott az egyházra! Ez a kétirányú figyelem alapelveként a lényege.

Számunkra az a kihívás, hogy megtaláljuk kapcsolódási pontot az érzett szükségletek és a sokoldalú evangélium azon elemei között, amely Isten örömhírét jelenti ennek az emberi szükségletnek a számára.

A következő szükségletek sok szekularizált emberre érvényesek. A legtöbb szekularizált ember az itt felsoroltak közül legalább egygel küzd.

1. Sok szekularizált ember vágyik arra: **valaki őszintén és nagyon szeresse, és hogy felfedezze a mások szeretetéhez szükséges képességet.** Az evangéliumban, Jézus Krisztusban fedezheti fel ezt a szeretetet és ezt az képességet.

2. Sok szekularizált ember törekszik arra, hogy **bebizonyítsa létjogosultságát**, általában azzal, hogy alkalmazkodik a társadalomban uralkodó 'teljesítésre orientált törvényhez'. De általában képtelenek arra, hogy 'mindenen-felül-teljesítők' legyenek. Szükségük van arra, hogy kegyelemből történő megigazulásról — ami Istennek hit általi ajándéka — halljanak és azt meg is tapasztalják.

3. Sok szekularizálódott ember mutatja magát **önelégültnek.** Munkamániában szenvednek és úgy látszik, nagyon kiegyensúlyozott életet

élnék Isten nélkül. Visszautasítják annak beismerését, hogy lelki szükségleteik is vannak. Nekik arra van szükségük, hogy őszinték legyenek önmagukhoz, és elismerjék, hogy vannak olyan valódi szükségleteik, amelyeket saját erejükből nem tudnak kielégíteni.

4. Sok szekularizált ember **szociálisan elidegenült vagy elszigetelt**, magányos és vágyik arra, hogy szeressék, elismerjék, és hogy értelmesen megoszthassa gondolatait másokkal. Ezek az elfogadásra és a megerősítésre vonatkozó elsődleges szükségletet az Isten egyszülött Fiával való kapcsolattal tudják betölteni. Sőt, ezen felül az ember a pozitív érzelmi „táplálkozás” iránti igényére választ találhat a keresztyének közösségében is. Ez a koinonia.

Az egyház, a gyülekezet, a bátorítás és a megerősítés mély forrása lehet. Az egyházban a szekularis ember megtalálja a Szentlélek utmutatását, hogy Ő irányít megbocsátásra, ott, ahol erre szükség van. Isten erejének élő bizonyítékát látja a gyülekezeti tagokban, és releváns példát a saját életükhöz. (A számukra az egyház így már nem értelmetlen vallási dogma, hanem élő, lendületes közösség.)

5. Sok szekularizált ember mélyen szenved **az önbecsülés hiányától**. A szekularizált névleges keresztyének nem erősítik meg, nem fogadják el a bennük levő személyt, így sokszor önbizalomhiányban szenvednek. Jézus Krisztusban és a gyülekezeti közösségben felfedezhetik és elfogadhatják önmaguk méltóságát.

6. A szekularizált emberek nagy része **keresi élete értelmét**. Vágyik arra, hogy életének értelmet adjanak. Ha a keresztyén elhívásukat felfedezik úgy ez az igényük betöltődik.

7., „Sok szekularizált embert kiábrándulttá tesznek a tudomány és a materializmus be nem váltott ígéretei. Mélyen csalódottak a vallásban és nem hisznek a feltétel nélküli szeretet hatalmában. Ezért enyhíteni próbálják kötöttségüket, egyedüllétüket és ürességüket. Néha kultuszokhoz, okkultizmushoz, hedonizmushoz, asztrológiához, keleti vallásokhoz stb. fordulnak. Mivel itt sem találnak kétségbeesnek. Az öngyilkosság sajnos gyakran az egyetlen kiutnak kínálkozik.

VII. Még néhány fontos missziói kihívás

A. Krisztus egyedül

Krisztus egyedüli voltának újra kihangsúlyozásával. Minket az Isten arra hívott el, hogy Krisztust hirdessük egy olyan világban, mely sokféle irányzattal van tele. Régi vallások születnek újjá és újabbak keletkeznek. Az első században szintén 'sok isten és sok úr' volt (1 Kor. 8: 5). Mégis az apostolok félelmet nem ismerve erősítették meg Krisztus páratlan voltát, nélkülözhetetlenségét és központi voltát. Nekünk is ugyanezt kell tennünk.

Manapság *nagy divat lett vallásos dolgokkal foglalkozni*. Sokan használják

Jézus nevét. Sokan azt vallják, hogy Krisztus egyenlőképpen szól minden vallás és ideológia által. Tehát sok 'Krisztus' kép létezik. De mi Jézus Krisztust valljuk, mint egyedüli Isten-embert, aki önmagát áldozatul adta a bűnökért, aki egyedüli közbenjáró Isten és ember között. Nincs más név, amely által megtartatunk. Mégis fontos, hogy más vallásos és nem vallásos emberekkel párbeszédet folytassunk, hogy barátságos kapcsolatban álljunk velük, hogy meghallhassák azt az örömhírt, hogy "Jézus a világ Megváltója" és hogy fogadják el Őt hit által Megváltójuknak és Uruknek, térjenek meg teljes szívből, és adják át magukat egészen Istennek

B. Az egyház, a gyülekezet közösségi jellegének missziói jelentősége

A mai társadalomban sokan szenvednek a magányosságtól. Sajnos sok gyülekezet nem igazán meleg, befogadóképes fészek éppen confirmált fiatalok számára, új megtértek számára, vagy kívülállók számára. Ez éppen a missziónak a lényege lenne, hogy a gyülekezet és annak tagjai eszközzé váljanak Isten világ felé irányított szeretetének. Manapság sokan elsősorban nem azért jönnek templomba, hogy egy szép predikációt halljanak, hanem azért, hogy egy kis odafigyelést tapasztaljanak. Ne értsenek engem félre. Nem mondom azt, hogy nem tartom fontosnak a predikációt. Isten Igéjének hirdetése ma is fontos ugyanúgy mint tegnap. De sokan elsősorban nem ezért jönnek el.

„A szekularizált ember meg kell hogy tapasztalja az egyházban a szeretet közösségét, azoknak az embereknek a közösségét, akik törődnek egymással annyira, hogy konfrontálódhatnak és egymást felelősségre vonhatják. Ez a közösség nem lehet zárt, klubszerű társadalom, vagy hasonló gondolkodású emberek köre, akik egymás előítéleteit megerősítik, hanem mindenki számára nyitott, ahova gazdagok és szegények, feketék és fehérek, okosak és buták mehetnek, elkötelezett keresztyének és olyanok is, akik csak éppen akkor járnak ott. A szekularizált embernek tudnia kell, hogy családba érkezik, ahol olyan lehet, amily valójában, és nem kell olyannak lennie, amilyenek mások szeretnék őt. Sőt egy kérdés sem eretnek vagy túl abszurd ahhoz, hogy foglalkozzanak vele.

A szekularizált embernek éreznie kell, hogy hozzá hasonló küszködők között van, nem olyan emberek között, akik már megérkeztek. Több szekularizált ember lehet engedelmességre megnyerni szeretettel, mint érvekkel, fegyelmeléssel vagy manipulált megerősítéssel, hogy mások milyenek akarják őket látni ill. mások szerint mit kell cselekedniük.

Ily módon is a keresztyén egyház elhívása, – „sóvá” és „világossággá” kell lennie, hogy Isten világ iránti szeretetét bizonyítsa. És mint ilyen, a világba küldetett el, hogy tanítványává tegyen népeket.” Tehát: maga a gyülekezeti élet bizonyíthatóan, ez önmagában is evangelizáció, misszió. A mi életünk is prédikál. A kérdés: hogyan.

Ezzel egyidejűleg nagy vigasztalás számunkra, hogy:

„Isten kegyelme és ereje, hogy Isten Igéje hitre juttatja az embereket, noha a hirdető hitelessége nem megfelelő. A Szentlélek az, aki ítél és meggyőz.”

Ezek az emberek azonban csak akkor jutnak hitre, ha hallják és elfogadják Jézus Krisztus igényeit, amelyet vagy így vagy úgy bemutattak nekik. A modern, szekularizált ember felé irányuló misszió alapvetően fontos része marad az evangélium hirdetése mind szóban mind élet példával.

A szekularizált ember a biztonságát és bizalmát ember által megalkotott rendszerekbe veti, ez lehet anyagi birtoklás, tudomány és technológia, egészségmegőrzés, oktatás, politikai és gazdasági rendszer vagy katonai erő stb. Az egyház mind azzal, amit hirdet, mind életével azt mutatja, hogy ezek bálványok, amelyek erőtlenek és Isten ítélete alá esnek. (v.ö. Ézs. 45.) A Igehirdetéssel világossá kell tennie a szekularizált emberek számára, hogy ennek a világnak minden dolga és rendszere egyszer végéhez ér, vagy a saját életünkben, vagy a következő korban.

Isten megmentő szeretetének hirdetését a Szentlélek erejével kell végezni, és Krisztus halálára és feltámadására központosít. Ez felhívás a szekularizált ember felé, hogy szabaduljon meg a saját bálványokba vetett bizalmától, és hagyja, hogy Jézus Krisztus a bűnök megbocsátásával a szive Ura és életének Mestere legyen.

Mindezek után a keresztyén közösséggel kapcsolatban fontos hangsúlyozni azt a veszélyt hogy ez valamilyen törvényeskedő hozzáálláshoz vezet. A gyülekezet közössége adatott a közösen hallgatott Igehirdetéssel, az úrvacsoraosztással. Tehát végső soron adottság, amellyel élnünk kell. "Ahol ketten vagy hárman együtt vannak az én nevemben én is ott leszek köztük."

C. Az egyetemes papság újrafelfedezése: a "nem lelkeszi gyülekezeti tagok, a laikusok" kiképzése és bevonása missziói munkára

Az 1989-ben megjelent *The Gospel in a pluralist Society* c. könyvében⁶ volt Indiai misszionárius és református püspök Lesslie Newbigin hangsúlyozza, hogy a nyugati és közép-kelet európai egyházaknak a legfontosabb és legsürgősebb feladata, *hogy újra felfedezzék a hívő közösségének misszionáló jellegét.* Elgondolkoztató a magyarországi helyzetre Newbigin-nek az az állítása, hogy az európai egyházaknak fel kell ismerniük, hogy a hit nem örökölhető, és hogy az egyház legfontosabb feladata nem az intézményes, mechanikus és szakramentális önfenntartás. Newbigin szerint az egyház megújulásához szükséges, hogy újra felfedezzük az egyetemes papságot. Ezzel párhuzamosan fel kell ismernünk, hogy az egész gyülekezet felelőssége, hogy aktívan részt vegyen a missziói és evangelizációs tevékenységekben. Szerinte ezt a feladatot nem szabad, hogy csupán különböző specializált egyesületeknek adjuk át, szervezeteknek, és lelkes evangelizációs lelkesületű egyéneknek. Ezzel kapcsolatban □ Newbigin szerint □ tanulmányozandó kulcskérdés, *"vajon az európai gyülekezetek strukturája elég rugalmas-e ahhoz, hogy misszionáló gyülekezetekké váljanak"*.

D. A keresztyén bizonyágtevő hitelessége

A már említett anglikán püspök Lesslie Newbigin, a *Foolishness to the Greeks* c. könyve utolsó oldalain az egyház elhivatásáról beszél. A kérdés, amivel foglalkozik az hogy "Miknek kell *lennünk*".⁷ A biblia szerint *lenni* fontosabb

⁶ Lesslie Newbigin, *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids 1989.

⁷ Lesslie Newbigin, *Foolishness to the Greeks. The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids 1986, 124 - 150.

mint *tenni*. Egész Európában, Magyarországon és Hollandiában is, lehet, hogy a missziói munkában nem az a legfontosabb kérdés, hogy "Hogyan hallják meg...?" (Rom. 10: 14), hanem először "Mit látnak meg...?" Mit látnak körülöttünk a magyarországi evangélikus egyházzal, gyülekezetünkről, rólunk?"

Az egyház missziója és üzenete nem hiteles, ha nem válik láthatóvá. Kifejezésre kell, hogy jusson az új élet minőségében, a hívő közösségben való felelősségteljes egymással való törődésben és a szeretetteljes könyörületességben és odaszánt szolgálatban a társadalom szegényei iránt.

Amikor bizonyosságot teszünk, fontos amit mondunk, de még fontosabb, hogyan élünk. "Mind nyugaton, mind keleten", - mondta Kuzmic, - "az egyház elvesztette szavahihetőségét, különösen a fiataloknál és az értelmiségnél."

VIII. HOGYAN VÉGEZHETNEK MISSZIÓT AZ EGYHÁZI MUNKÁSOK?

1. *Felebaráti szeretet parancsolata*

A **felebaráti szeretet parancsolata** Isten uralmának az „alkotmánya”. Isten szeretetének visszatükrözése az egyház feladata, egyénileg és közösségileg. A közösségépítésére összpontosít, amelyben az egyéni felelősség és a közösségi szolidaritás együtt játszik szerepet. Mind a közösség, mind az egyes tagok arra hivatottak el, hogy Isten szeretetét tükrözzék vissza és a világ világosságává, váljanak. A szeretet holisztikus jellegű, nemcsak a lelki területre hat ki. Krisztusnak a szeretete kisugárzik szegényekre, elesettekre, kiközösítettekre, háttérbe szorítottakra.

2. *Az egyház missziói struktúrájának újra gondolása*

Az **egyház missziói struktúrájának újra gondolása**. Abban a helyzetben, ahol sokan „hisznek hovatarozás nélkül”, anélkül, hogy egy helyi gyülekezet aktív tagjai lennének, az egyik velejárója, hogy az odatarozás új formáit keressék, amelyben a keresztyén életet táplálni lehet és a keresztyén szeretetet gyakorolni. Ebben a keresésben bizonyára találkozhatunk egy mélyen elültetett, nem biblikus hagyományörzéssel (traditionalizmus), amely valójában az európai történelmi egyházak egyik bálványának is tekinthető. Milyen értelemben segíti vagy hátráltatja a jelenlegi struktúra az egyéni és közösségi élet középpontjának megújulását? Az egyház missziói struktúráinak kell elősegíteni, bátorítani, melegágyat nyújtani a gyülekezetek és annak tagjai evangelizációs hozzáállásához. Milyen módon támogathatná a struktúra a helyi gyülekezeteket és hogy tudná a helyi gyülekezet támogatni a kisebb közösségeket, bibliatanulmányozó csoportokat stb., amelyekből áll? Ma még mindig nagy a félelem, hogy az ilyen ún. házi-csoportok felállítását magától új párhuzamos struktúrákhoz vezet, pl. „felébredt körök”-höz, amelyek elkülönítve működnek a gyülekezeti élettől. Kérdés: lehetséges-e olyan kereteket teremteni a *koinonia* gyakorlására, amelyek a gyülekezeti élet szerves részét képeznék?

3. *Vezetők felelőssége*

A **vezetők felelőssége**, hogy „felkészítsék a szenteket a szolgálatra”. (Ef. 4). Ugyanúgy, mint ahogy Jézus tanította a tanítványokat szolgálatuk végzése közben, új identitásuk megértésére Isten országának polgáraiként, ugyanúgy a gyülekezeti tagokat is nevelni kell arra, hogy az élet különböző területein megértsék és alkalmazhassák Isten Országának alapszabályait, megélhessék ezeket, és ezzel bizonyosságot tegyenek Jézus Krisztusról, az ő jelenlétét képviseljék az atomizált

világban. A gyülekezeti tagok képzése a gyülekezeti maggal kezdődik. Makkai Sándornak az erre vonatkozó kidolgozott tervének ma is nagy az aktualitása!⁸

4. Együtt az Ige körül

A „megújult középpontú” gyülekezet vonzó, befogadó, gyógyító, szolgáló és kiengesztelő közösséggé válik mindazok számára, aki betérnek. A nagy parancsolatot kiscsoportokban gyakorolják, melyek a nagy testnek integrált részei. Ezekben a kiscsoportokban kölcsönösen gondoskodnak egymásról és kölcsönösen bátorítják egymást, „beszélős” (interaktív) bibliatanulmányozás fényében. A közösségek „együtt az Ige körül” találkoznak, és ez útmutatást nyújt a mindennapi élethez. Egymásnak segítenek, hogy az Ige releváns voltát megértsék. A latin-amerikai eredetű bázis közösségekben megélhető a szeretet és megbékélés.⁹ David J. Bosch szerint „a 'laikus szolgálat' ragyogó példáját”¹⁰ nyújtják. W. Bühlmann ezt a mozgalmat Latin Amerika hozzájárulásának tekinti a világméretű egyházhoz.¹¹ Bosch szerint „jelentőségük különösen abban rejlik, hogy itt a laikusság felnőtté vált, és fantáziadús módon misszionálóvá vált”¹². Ezek a csoportok lehetőséget nyújtanak a kölcsönös beszámolásra. Isten Országának a jelei találhatók itt, minden töredezettségben is a megkülönböztetett erkölcsi tartás válik láthatóvá. Ez biztonságos hely, a Lélek ajándékainak használatára való „védett kikötő”.

IX. AMIRE SZÜKSÉG VAN: AZ ISTEN PERSPEKTÍVÁJA

Néhány kérdéssel szeretném befejezni. Gyakran hajlamosak vagyunk arra, hogy a világot és a jövőt csupán emberi szempontból lássuk. Gyakran feltételezzük, hogy a szekularizáció folyamata tovább megy, és egyre több ember fordul el Istentől. Ez a kishitűség magatartása, megbénítja hitünket és fékezi bátorságunkat. A kérdést inkább így kell feltenni: Mit tud tenni Isten? Mit fog Ő tenni? Mi a célja a munkánknak? Jézus szemmel tudjuk-e látni a szekularizálódott embereket?

Isten szeretete szorongat minket - húsvét és misszió

1. ***A misszió alapja: a feltámadt ÚrIsten***
2. ***A misszió indító oka: Isten szeretete***
3. ***A misszió üzenete: Krisztus Kurios, Jézus feltámadt!***

⁸ Vö. Anne-Marie Kool, "Makkai Sándor és Otto Barblan svájci lelkész levelezése (1949/1950) evangelizáció és gyülekezetépítés témakörben" (paper presented at the A Magyarországi Református Egyház Theológiai Doktorainak Kollégiuma Missziológiai Szekció ülése, 2001. augusztus 23-án, Budapest, PMTI, 2001)., Károly Fekete, *Egyházunk egyik ébresztője: Makkai Sándor* (Budapest: Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2001).

⁹ Vö. András Lovas, "Egyház és misszió a szekularizált magyar társadalomban a 21. században," in *Egyház és Misszió a szekularizált magyar társadalomban. Pápai missziológiai szimpózium 2001. április 26-28*, ed. Anne-Marie Kool (Budapest: Protestáns Missziói Tanulmányi Intézet, 2002), 92-95.

¹⁰ Bosch, *Transforming mission. Paradigm shifts in the Theology of mission* 472.

¹¹ Ibid. idézi W. Bühlmann-t.

¹² Ibid. 473. Vö. John Corrie, "A New Way of Being the Church? Liberation Theology and the Mission of the Church in a Postmodern Context," *Evangel XIV*, no. 2 (1996).

